

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-41/22-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Luka nad Jihlavou, příspěvková organizace
Sídlo	Školní 177, 588 22 Luka nad Jihlavou
E-mail	skola@zsluka.net
IČ	75 023 024
Identifikátor	600 117 103
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Švaříčková
Zřizovatel	Obec Luka nad Jihlavou
Místo inspekční činnosti	Školní 177, Luka nad Jihlavou Nová 594, Luka nad Jihlavou
Termín inspekční činnosti	17. – 20. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Luka nad Jihlavou, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole, která má nejvyšší povolený počet žáků 320, ve 14 třídách vzdělával 281 žák. V mateřské škole bylo v 5 třídách 119 dětí (nejvyšší povolený počet je 129). Školní družina má 3 oddělení s celkem 75 účastníky zájmového vzdělávání, což je nejvyšší povolený počet.

Škola má všeobecné zaměření s pestrou nabídkou zájmových útvarů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci druhým školním rokem. Ve své práci vychází z koncepce rozvoje, která analyzuje výchozí podmínky a pokrývá všechny základní oblasti činnosti školy. Ve spolupráci se zřizovatelem se podařilo dokončit řadu záměrů v materiální oblasti. Byly vytvořeny podmínky pro zvýšení efektivity řízení organizace a komunikace s rodiči (zavedení školního informačního systému včetně elektronické žákovské knížky). Zlepšila se prezentace školy na veřejnosti. V souladu se záměry koncepce došlo k výrazným změnám v personální oblasti. S délkou dosavadního působení vedení školy (také zástupkyně ředitelky pracuje druhým školním rokem) souvisí, že plánované cíle v oblasti ovlivňování kvality výuky jsou zatím plněny jen částečně. Hospitační činnost členů vedení školy je zaměřena spíše na mapování výchozího stavu, neobsahuje podrobnější doporučení. Ve škole pracují metodické orgány, zabývají se však téměř výhradně organizačními záležitostmi a možnost uložit jim úkoly v oblasti realizace účinných výchovných a vzdělávacích strategií nebyla využita. Absence důslednějšího metodického vedení pedagogů se při inspekční činnosti projevila například v méně účinném uplatňování diferencovaného přístupu k žákům.

Obtížné podmínky distanční výuky vedení školy spolu s pedagogy vyhodnocuje. Byla přijata operativní opatření k úpravám vzdělávacích obsahů, formou ankety byly zjišťovány názory rodičů. Prostřednictvím hodnotících formulářů ve vybraných ročnících si škola ověřila úspěšnost zvolených metod v online výuce a účinně vedla žáky k vlastnímu sebehodnocení.

Většinu řídicích kompetencí v mateřské škole delegovala ředitelka školy na vedoucí učitelku. Ta pracuje samostatně, aktivně využívá získávané poznatky při vlastním sebevzdělávání. Daří se jí zejména v oblasti péče o prostředí pro vzdělávání a týmové spolupráce. Uplatňovaný styl řízení umožňuje všem zaměstnancům pracovat jako tým, kterému se daří zlepšovat výsledky vzdělávání dětí a udržovat příznivé mezilidské vztahy.

Velkou pozornost věnuje vedení školy personální oblasti. V základní škole došlo k výrazným změnám v pedagogickém sboru. Nově byly obsazeny i funkce školního metodika prevence a výchovné poradkyně. Začínajícím učitelům a pedagogům nově příchozím byli přidělení mentoři. Při uvádění začínajících učitelů škola postupovala důsledně, byl sledován, upravován a vyhodnocován plán uvádění. Pozitivním výsledkem této činnosti byla skutečnost, že v době inspekční činnosti se všichni pedagogové s chybějící delší praxí vyvarovali chyb vyplývajících z nedostatku zkušeností. Současně se ředitelka školy plánovitě věnuje vytváření podmínek pro týmovou spolupráci. Mimo jiné formou ankety zjišťuje názory učitelů na otázky řízení a vyvozuje z nich závěry.

Při dalším vzdělávání pedagogů postupuje škola plánovitě, umožňuje jim účast na vzdělávacích akcích v souladu s potřebami školy a úspěšně usiluje o rovnoměrné zapojení všech členů pedagogického sboru. Dílčí rezervy jsou v účinnějším vytváření podmínek pro vzájemné předávání zkušeností například formou vzájemných hospitací.

Také mateřská škola si udržuje dobrou úroveň efektivity dalšího vzdělávání, jež cíleně reaguje na potřeby školy a vlastní zájem pedagogických pracovníků sebevzdělávat se a využívat efektivních forem sdílení zkušeností. Pozitivně se projevilo vzdělávání pedagogického sboru ve zvýšení úrovně informační gramotnosti. Podpora rozvoje pedagogických schopností začínajících učitelek byla vedením školy účelně nastavená, pro jednotlivce zpravidla přínosná a motivační. Výsledkem tohoto přístupu je aktivní a týmově uplatňovaný zájem všech na dobré prezentaci školy.

V oblasti materiálních podmínek došlo v době od poslední inspekční činnosti k výraznému pozitivnímu posunu. Díky koncepční a promyšlené spolupráci vedení se zřizovatelem prošla škola rozsáhlou rekonstrukcí budovy, včetně účelného vybavení a bezbariérového výtahu pro imobilní žáky. To přispělo k vytvoření inspirativního prostředí podporujícího kvalitní naplňování školních vzdělávacích programů. Organizaci výuky a zájmového vzdělávání znesnadňuje skutečnost, že kmenové třídy musejí být umístěny i v odborných učebnách a všechna oddělení školní družiny v kmenových třídách. Nedostatek učeben v základní škole se negativně projevuje i v rozvrhu tříd druhého stupně, který nelze sestavit optimálně s ohledem na psychohygienické požadavky. Škola nemá podmínky pro umožnění pobytu o přestávce ve venkovních prostorách žákům ani pro vytvoření relaxačních prostor na úzkých školních chodbách.

V mateřské škole se podařilo vybudovat funkční a esteticky podnětné prostředí pro dvě nové třídy. Školní zahrada je využívána ke vzdělávání a hrám podporujících všestranný pohybový rozvoj. Pro zvyšování kondice dětí je dále využívána dostupná okolní příroda.

Vychovatelky školní družiny při volbě jednotlivých činností vhodně využívají prostory tří kmenových učeben vybavených novým nábytkem a dostatkem pomůcek. Promyšleně jsou zařazovány pohybové aktivity spojené s pobytem v přírodě, míčové hry, soutěže, tanec i relaxace účastníků. Družina účelně využívá další prostory školy (např. tělocvična, počítačová učebna, školní zahrada) a prostory městyse (např. cyklostezka, dětské hřiště a hřiště s umělým povrchem).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při inspekčních hospitacích v mateřské škole byl posuzován průběh vzdělávání ve čtyřech třídách tříletých až sedmiletých dětí. Denní režim byl přizpůsobený dětským potřebám, respektoval jejich přirozený pohyb během celého dne, dostatečně dlouhou dobu pobytu venku i odpočinku. Bohatá vzdělávací nabídka umožňovala prožitkové, situační a ojedinele i kooperativní učení. Hra, činnosti a aktivity podporovaly rozvoj většiny funkčních gramotností. Časový prostor pro sociální učení byl dostatečný, s dodržением vzájemné provázanosti spontánních aktivit a vyváženosti s aktivitami řízenými. Děti pracovaly samostatně, byly zdvořilé, zapojovaly se do všech činností s chutí, snažily se chovat ohleduplně, případně pomoci či vyhovět kamarádovi. Učitelky svým empatickým a podporujícím přístupem, způsobem komunikace a chováním vytvářely atmosféru pohody a důvěry. V průběhu vzdělávání byla v jedné třídě přítomna asistentka pedagoga, jejíž podpora dětem byla motivující a účelná. Požadavky kladené na děti byly jasné a věkově přiměřené. Dané téma bylo vždy propojeno s reálným prostředím dětí. Účelně byla rozvíjena motivace a plněny vědomostní a dovednostní okruhy vzdělávacích cílů, v menší míře i postojové a hodnotící. Připravené učební pomůcky byly v průběhu vzdělávání adekvátně využité. Průběh vzdělávání příznivě ovlivňovala vnitřní pravidla každé třídy, na jejichž tvorbě se děti podílely a při jejichž dodržování přirozeně spolupracovaly. Hodnocení dětí probíhalo při činnostech neformálně s ohledem na jejich aktuální prožitky s podporou pocitu úspěšnosti a posilování sebevědomí.

Díky promyšlenému a důslednému přístupu vyučujících v základní škole se v době inspekční činnosti dařilo negativa plynoucí z nepříznivých prostorových podmínek do značné míry kompenzovat. Ve většině hodin vyučující vhodně střídali pestré činnosti, žáky vhodně motivovali a povzbuzovali. Významně tím přispívali k udržení jejich pozornosti. V hodinách prvního stupně k tomu přispělo i zařazování pohybových aktivit. Žáci neprojevovali známky únavy a dokázali soustředěně pracovat po celou dobu vyučovacích hodin.

Účelně byly zařazeny kooperativní prvky a samostatná práce žáků, v menší části hospitovaných hodin (zejména na druhém stupni) převládala frontální výuka doplněná řízeným rozhovorem. Názornost výuky zvyšovalo smysluplné využití pomůcek a použití didaktické techniky. K lepšímu pochopení probírané látky přispělo vhodné propojení témat s reálným životem a uplatnění mezipředmětových vztahů. Ve všech hodinách prvního stupně bylo vhodně zařazeno sebehodnocení, ve třídách druhého stupně byly spíše vytvářeny příležitosti pro stručné sebehodnocení po skončení samostatné práce. Formativní hodnocení bylo prováděno v minimální míře.

Učitelé preferovali zejména získávání vědomostí a dovedností, pozornost byla současně úspěšně věnována formování postojů, rozvoji schopností a posilování sebevědomí. Přestože efektivitu vzdělávání výrazně zvyšovala přímá práce žáků s interaktivní tabulí nebo s vlastními mobilními telefony, tato forma výuky byla využita jen v malé míře. Datové projektory využívali pedagogové častěji pro ilustraci učiva. Škola aktuálně nemá vytvořeny všechny podmínky pro počítačovou podporu výuky vyučovacích předmětů mimo oblast informačních a komunikačních technologií, tento způsob práce nebyl v době inspekční činnosti uplatněn.

Prvky kooperativní výuky zdařile podpořily vzájemnou spolupráci. Méně efektivní byl přístup pedagogů k pohotovějším žákům. Tito žáci většinou museli čekat, až úkoly dokončí ostatní. Jen výjimečně byla zadání diferencovaná s ohledem na konkrétní žáky. Vzhledem k nejčastěji volené formě společné kontroly uložených úkolů byli všichni žáci nuceni pracovat takovým tempem práce, které vyhovovalo většině.

Sledované hodiny cizích jazyků byly důsledně vedeny v příslušném jazyce a přiměřeně úrovni žáků. Téměř všichni žáci tak efektivně procvičovali přirozené užívání cizího jazyka nejenom v zadaných konverzačních úlohách, ale i v rámci spontánních organizačních dialogů. Všechny hodiny byly velmi dobře strukturované, díky čemuž se téměř všichni žáci dostali ke slovu v různých typech didaktických aktivit. Výuka gramatiky byla formou i obsahem přiměřená věku a pokročilosti žáků. Včasnou korekcí občasných projevů nesprávné výslovnosti a vhodným důrazem na fonetické náležitosti ústní komunikace byla cíleně zvyšována kvalita mluveného projevu.

Nedostatkem části hospitovaných hodin bylo nevyužívání didaktického závěru vyučovací jednotky, kdy scházelo shrnutí. Vzhledem k tomu, že většinou nebyl konkrétně formulován cíl vyučovací hodiny (byl nahrazen jen oznámením plánovaného průběhu) chyběla i zpětná vazba o splnění tohoto cíle. Učitelé tak v dostatečné míře nevedli žáky k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu ani k hodnocení svých vrstevníků podle předem daných kritérií.

Vyučující důsledně požadovali plnění úkolů a úspěšně podporovali rozvoj správných pracovních návyků žáků. Současně byli trpěliví, nabízený partnerský přístup přiměřený věku všichni žáci adekvátně přijímali. Výsledkem byla přátelská, respektující atmosféra a empatický přístup pedagogů k žákům ve všech navštívených hodinách.

Vychovatelé ve školní družině pro naplnění cílů účelně využívají pestrou nabídku činností, která odpovídala potřebám účastníků a vhodně navazovala na základní vzdělávání. Promyšleně byl kombinován pobyt v budově i venku. Účastníci si volili hry podle vlastního zájmu nebo se zapojovali do nabízených aktivit. Měli prostor pro vzájemnou komunikaci, pohybové aktivity i seberealizaci. Pedagogové vhodně přizpůsobovali průběh činností tak, aby byl uspokojen zájem účastníků. K činnostem byli žáci vhodně motivováni a byli vedeni ke vzájemné kooperaci a porozumění. Dokázali bez problémů spolupracovat a při práci respektovat názory ostatních členů. Kontinuálně bylo navázáno na práci z předešlých hodin. Nechyběla poskytovaná pozitivní průběžná motivace a zhodnocení aktivit účastníků, kteří respektovali nastavená pravidla a byli k sobě ohleduplní.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosahovaných výsledků předškolního vzdělávání většinou odpovídala očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Dbáno je na sebereprezentaci každého dítěte, což bylo patrné v prostorách školy i tříd.

V rámci inspekčních hospitací přiměřeně k věku a individuálním možnostem děti zvládaly vztahové, pracovní a hygienické návyky. V průběhu činností byly tvořivé, dovedly si samostatně vybrat potřebné hračky a pomůcky ke své aktivitě, dokázaly se domluvit na společném postupu, soustředit se, aktivně naslouchat a spolupracovat. Chovaly se zdvořile, kamarádsky, empaticky, byly zvědavé a s chutí plnily zadané úkoly. V průběhu vzdělávání dokázaly samostatně usuzovat, projevit svůj názor, sdělit nápad a respektovat ostatní.

Předcházení školní neúspěšnosti dětí při přesunu do vyššího stupně vzdělávání je v rámci povinné předškolní docházky školou věnována zvýšená pozornost. Systém vlastních podpůrných aktivit směřem k dětem s odkladem povinné školní docházky a dětem s odlišným mateřským jazykem je nastaven, nicméně v plánování a vlastní realizaci vzdělávání není cíleně uplatňován. Nižší úroveň vykazuje i vyhodnocování účinnosti postupů ve vztahu k posunu jednotlivců.

Způsob provádění pedagogické diagnostiky je sdílený, práce s výsledky při individualizaci vzdělávací nabídky je ponechán v kompetenci jednotlivých vyučujících, vyhodnocování výsledků je bez výrazného odrazu do praxe. Vlastní pedagogická intervence je tak poskytována spíše intuitivně a její vliv na cílený rozvoj dětí je méně účinný.

Pro sledování průběžných výsledků vzdělávání žáků v základní škole slouží školní informační systém a jsou projednávány na pedagogických radách. Jiný ucelený interní systém (například opakované testování žáků ve vybraných předmětech a ročnících) pro porovnání výsledků žáků škola nemá.

K dispozici jsou výsledky externích testování. Ve zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. až 9. ročníku z října 2021 v předmětech anglický jazyk, český jazyk a matematika skončila škola většinou mírně pod celostátním průměrem. Na základě těchto poznatků byla přijata dílčí opatření. Neformálními rozhovory se svými absolventy získává škola informace o jejich úspěšnosti na středních školách, žádné závažné problémy neregistruje.

Školní poradenské pracoviště zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci žáků, školskými poradenskými zařízeními a přenos informací k jednotlivým pedagogům. I v průběhu školního roku aktivně reaguje na vhodnost nastavení doporučení poradenských zařízení vzhledem ke konkrétním žákům a situaci, ve které se tyto žáci nacházejí. Učitelé mají o žácích a doporučených formách práce s nimi dostatečné informace. Ve sledovaných

hodinách poskytovaly asistentky pedagoga přiměřenou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu.

Nedostatkem je, že škola nemá k dispozici ucelenou koncepci pro práci s žáky ohroženými školní neúspěšností a nemá tak mimo jiné možnost vyhodnocovat efektivitu své podpory.

Strategie v oblasti prevence rizikových jevů je naplňována rámci výuky v jednotlivých předmětech i prostřednictvím řady jednorázových i opakovaných aktivit, jejichž účinnost je pravidelně vyhodnocována. Primární prevenci zajišťují ve škole ve spolupráci s metodikem prevence většinou třídní učitelé. Nově se v letošním školním roce žáci 6. tříd účastnili adaptačního pobytu, který byl zaměřen na podporu vytváření kladných vzájemných vztahů mezi žáky a třídním učitelem a budování fungujících pravidel nového kolektivu třídy. Problematiku prevence rizikových jevů účelně doplňuje pestrá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků. K závažným projevům rizikového chování v minulém a letošním školním roce nedošlo. Škola účelně ovlivňuje chování žáků pochvalami i kázeňskými opatřeními, pochvaly převládají.

Spolupráce s různými školami přispívá k vzájemné výměně zkušeností mezi pedagogy. Škola se zapojuje do kulturního a společenského života v obci. S pomocí řady místních organizací obohacuje svou vzdělávací nabídku. Partnerský vztah s rodičovskou veřejností je promyšleně podporován organizací společných aktivit. O aktivitách školy jsou zákonní zástupci i veřejnost informováni také prostřednictvím přehledných a aktuálních internetových stránek.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo ke změnám ve funkcích ředitelky školy a její zástupkyně, školního metodika prevence a výchovného poradce.
- Obměnilo se složení pedagogického sboru základní školy.
- Díky spolupráci se zřizovatelem pokračovalo postupné zkvalitňování materiálních podmínek v mateřské i základní škole.

Silné stránky

- Aktivní týmová spolupráce vyučujících v mateřské škole se pozitivně projevuje v účinnosti práce s dětmi.
- Vedení školy plánovitě a efektivně organizuje podporu pro začínající a méně zkušené pedagogy v základní škole.
- Díky promyšlenému a nápaditému přístupu se učitelům do značné míry daří kompenzovat nevýhodné prostorové podmínky v základní škole.
- Při důsledném vyžadování povinností pedagogové současně úspěšně uplatňují vstřícný přístup k žákům.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Záznamy pedagogické diagnostiky v mateřské škole nejsou systematicky využívány k plánování vzdělávacího procesu.
- Málo je využívána možnost zvýšit účinnost výuky podporou prostřednictvím počítačů.

- Převažuje absence stanovení cílů vyučovacích hodin a vyhodnocení jejich plnění.
- Diferencovaný přístup k žákům je uplatňován pouze v nízké míře.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit efektivitu práce s výsledky dětí v mateřské škole, zahrnovat hodnotové a postojevé cíle.
- Zvýšit míru počítačové podpory výuky v základní škole.
- Vést pedagogy základní školy k zařazování účinných výchovných a vzdělávacích strategií.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky Základní školy a Mateřské školy Luka nad Jihlavou, příspěvková organizace, s účinností od 1. 9. 2020, ze dne 12. 8. 2020
2. Koncepce rozvoje školy ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou, příspěvkové organizace, 2020-2024, ze dne 1. 9. 2020
3. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2020/2021
4. Rozvrhy hodin, školní rok 2021/2022
5. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině, školní rok 2021/2022
6. Dokumenty školního poradenského pracoviště, školní rok 2021/2022
7. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
8. Zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
9. Hospitační záznamy, školní rok 2021/2022
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2021/2022
11. Plán práce, školní rok 2021/2022
12. Plán DVPP 2021/2022 a dlouhodobý plán DVPP č.j. 1/2021, ze dne 24. 8. 2021
13. Program enviromentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 2021/2022
14. Zápisy z užívání počítačové učebny za školní rok 2021/2022
15. Zápis z jednání s ředitelkou školy, ze dne 20. 1. 2022
16. Hodnocení činnosti školy včetně distančního vzdělávání, školní rok 2020/2021
17. Třídní knihy mateřské školy, docházka dětí, školní rok 2021/2022
18. Pedagogická diagnostika dětí, školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor
vedoucí inspekčního týmu

Miroslav Pospíšil v. r.

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

Eva Bekeová v. r.

Bc. Bohuslava Dvořáková, kontrolní pracovnice

Bohuslava Dvořáková v. r.

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka

Kateřina Hlaváčková v. r.

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor

Milan Matějů v. r.

V Jihlavě 9. února 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Hana Švaříčková, ředitelka školy

Hana Švaříčková v. r.

V Lukách nad Jihlavou 21. 2. 2022